

StegVis

Utveckla barnens sociala färdigheter

Ett undervisningsprogram för
förskola och skola i samarbete med hemmet

StegVis

Läs om syfte, mål, metoder och material,
och få information om försäljning, kurser och konsultstöd

StegVis – Ett program för utveckling av barns sociala kompetenser

STOPP

Upptäck och förstå egna känslor.
Avläs andras känslor.

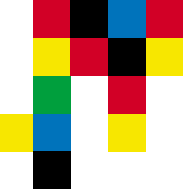
TÄNK

Ta fram många olika idéer.
Välj den bästa lösningen. Gör en plan

GÅ

Pröva planen. Fungerade den?
Om inte, pröva en ny plan.

- **StegVis**
Utvecklar barns sociala färdigheter, vilket stärker deras självkänsla.
- **StegVis**
Uppmuntrar barn att arbeta för ökad gemensam trivsel
- **StegVis**
Förebygger mobbning och våld

Empati – upptäcka och förstå egna känslor och att kunna avläsa andras känslor.

Impulskontroll och problemlösning – att stanna upp och tänka sig för och välja den bästa lösningen efter att ha definierat problemet och värderat möjliga lösningar.

Självkontroll – att hantera ilska och förebygga och förhindra aggressivt beteende och använda tekniker för att kunna möta provocerande situationer på ett lugnt sätt.

Känslomässiga och sociala kompetenser kan läras och tränas på liknande sätt som andra färdigheter.

StegVis har utformats för att kunna användas i förskolor, förskoleklasser, skolklasser och fritidshem/fritidsklubbar.

Med hjälp av detta program kan hem och förskola/skola mötas kring önskvärda normer och värderingar. Här presenteras konkreta principer, metoder och material som föräldrar och pedagoger kan samarbeta kring.

Hur används StegVis?

En halvtimme i veckan diskuterar barnen under lärarens/pedagogens ledning en situation som visas på en stor fotoplansch. Barnen uppmanas att leva sig in i de olika situationer som beskrivs på bilderna och sedan komma med olika förslag på hur det går att förhålla sig till och hantera dessa situationer. Barnen får värdera olika problemlösningsförslag och försöka finna goda lösningar som de sedan ska omsätta i konkreta handlingar.

Planer prövas sedan i rollspel tillsammans med läraren/pedagogen. De sociala handlingsmöjligheter som man i samtalen kommer fram till som lämpliga, övas sedan och förstärks under veckan genom gemensam uppmärksamhet från barnens och de vuxnas sida. I vägledningshäftet finns en noggrann beskrivning av uppläggning och genomförande, och lektionerna är så systematiskt uppbyggda att de är lätta att följa efter en en-dags kurs.

Se broschyrens baksida för information om kurser.

StegVis distribueras av

spf-utbildning.com
en filial inom Special-paedagogisk forlag

Birk Centerpark 32
7400 Herning · Danmark
E-mail: forlag@spf-herning.dk
Hemsida: www.spf-utbildning.com

■ Pris per låda är: sek 2.375:- + moms

StegVis / 7-8 år

DEL I: LEKTION 4

Tema

- Förståelsen för att människor kan ha olika känslor i samma situation, är en förståelse för att komma till andra perspektiv.

Nyckelbegrepp:

Samma, och, olika, att vara... och inte vara

Mål

- Barnen får LÄRA SIG ATT: känna igen känslor och situationer i bilder, filmer, ljud och texter som de själva har varit i samma situation.

Material

- Dockor
- Dockmanus nr 4

Att tänka på

innan man kan ta andra perspektiv i sociala sammanhang, är det nödvändigt att förstå att det finns egenskapsdrag i andra känslor och upplevelser. När barn kan ta andra perspektiv kan de bättre förstå andras tankar och handlingar. I denna lektion följer också vad som är olika olika känslor och hur andra...

EMPATITRÄNING: LIKHETER OCH SKILLNADER

Berätta och diskutera

I dag ska vi tala om hur vi kan lägga märke till när andra har samma känsla, och när de har olika känslor.

(Visa bilder) Här ser ni Marcus och Steven. De är på väg in i ett tomt och övergivet hus.

1. Vad har Marcus och Steven gemensamt? (Barn: Åker, ungdom, barn, natur, skola)
2. Vad är olika för Marcus och Steven? (Känslor)
3. Vad tror du Marcus känner? (Folk, leken, sött, stämning)
4. Hur kan ni se det? (Ögonen blir ångsig, kroppen är spänd, han håller sig bakom Steven)
5. Hur tror ni Steven känner sig? (Sjukt, nyfiken)
6. Hur kan ni se det? (Folk, gemen att han är och gör framåt)

Marcus och Steven har olika känslor i samma situation.

Marcus är _____, Han är lite _____.

Steven är _____, Han är lite _____.

7. Vilka av er är rädda för att gå in i ett övergivet hus? Vilka av er tycker det är spännande att gå in i ett övergivet hus?

1. Bland skiljer sig våra känslor från andras känslor i samma situation.

2. Läraren gör ett personligt exempel. Det är OK att olika personer har olika känslor i samma situation.

Rollspel

Nu får ni ett nytt rollspel. Två barn i laget får stå med ryggen mot varandra. Ni ska läsas att något händer med er och visa med ansiktsuttryck vad ni känner. Sedan får ni vända er mot resten av gruppen så ni får se om ni har samma känsla, eller om ni har olika känslor. Först gör jag ett rollspel tillsammans med en frivillig.

Läraren och den frivillige visar reaktion på att få besöka ett midsommarhus.

Sammans rollspel:

- En lampa vill visa att huset som är en om...
- Du har just fått reda på att du ska vara med i ett...
- Din kompis har fått en stor vinst och vill att du ska vara med honom i den...
- Det är din bästa vän som ska på en utställning för...
- Du får en stor chokladbit.
- Du får en fin docka.
- Du har precis blivit utvald i ett högt lärt och blir...
- Din svante/teckning har blivit en stor hit och blir...
- Det är din tur att hoppa från svanteövningen i den...
- Du får möjligheten till middag.
- Du får säga ja till fotbollen.
- Du får rullskidor i skidstället för skidstövlar när du...

Vardagsituationer

Undersök vilket känsla och olika känslor när olika... När någon av oss sammanfattar kan barnen följa... barnen ska vara när någon av oss i samma situa...

Materialet

Materialet i varje del/låda

- Ett vägledningshäfte med förslag till utformning av brev till hemmet.
- Fotoplanscher med lektionsvägledning, rollspel och förslag till uppföljning på baksidan.
- En CD-skiva med sånger som handlar om programmets olika teman.
- Två affischer (problemlösning och självkontroll) att sätta upp på lämplig plats.
- Planscher med komihåg-listor.
- Materialet till 4-6 åringar och 7-8 åringar innehåller dessutom två handdockor (Valpen och Snigeln) samt manus till dockspel.

Försäljning av StegVis

spf-utbildning.com

en filial inom Special-paedagogisk forlag

Birk Centerpark 32

7400 Herning · Danmark

E-mail: forlag@spf-herning.dk

Hemsida: www.spf-utbildning.com

StegVis till tre åldersgrupper

1. del/röd

För 4-6 åringarna i förskola och förskoleklass.

2. del/gul

För 7-8 åringarna i ettan och tvåan.

3. del/grön

För 9-10 åringarna i trean och fyran.

Hur kommer man igång?

Börja med den del som är anpassad till barnens ålder även om de inte arbetat med StegVis tidigare. Del 2 och 3 inleds med kort introduktion/repitition av begrepp och färdigheter, som programmet sedan bygger vidare på.

Initiativ Implementering

Vem kan ta initiativ till att införa StegVis?

Alla som har fasta relationer till barngrupper kan ta initiativ till att få programmet infört. Diskussioner med kollegor, eller i ett tvärfackligt forum, kan leda till överenskommelser mellan alla inblandade vuxna om att införa programmet och sjösätta en plan för implementering.

Pedagogen och föräldrarna

Ingen har ensam ansvaret för att utveckla barns sociala kompetenser i vårt samhälle. Skolan talar av tradition om undervisning, förskolan om träning och föräldrarna om uppfostran, när det gäller systematisk påverkan av barn. Det kan verka onödigt att vara så specifik kring vilka ord som används, men orden avspeglar den traditionella ansvarsfördelningen där undervisning blir lärarens uppgift, träning förskollärarens och uppfostran hemmets. Dessa tre aspekter av barns lärande och utveckling samlas här under ett gemensamt begrepp som understryker det gemensamma ansvaret: social kompetens.

Implementering...

Kan genomföras på olika sätt:

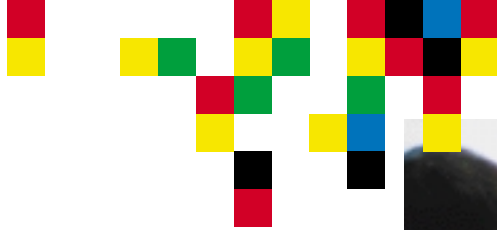
Exempel: En förskola

I en förskola engagerar sig en förskollärare starkt för utvecklingen av barns sociala färdigheter. Hon blir förtjust över idéerna bakom StegVis. Hon talar med föräldrarna och ledningen och bestämmer sig för att pröva programmet.

Vi rekommenderar sedan:

- Att förskolan skaffar materialet och att förskolläraren bekantar sig med det.
- Att förskolan beställer en kurs eller anmäler de förskollärare som är intresserade av att arbeta med StegVis till en kurs.
- Att förskolläraren börjar arbeta med programmet
- Att förskolläraren berättar om sina erfarenheter av arbetet med materialet för sina kollegor vid ett personalmöte.
- Att personal och ledning därefter tar ställning till om StegVis ska vara en gemensam satsning för hela förskolan.

Exempel: En skola

På en skola har de kommit fram till att arbetet med barns sociala kompetenser är väsentliga uppgifter för dem. Ämnet tas upp i pedagogiska forum, i arbetslag och ledningsgrupp. Beslut fattas om att använda StegVis som undervisningsmaterial i förskoleklasserna och årskurserna 1-4.

Vi rekommenderar sedan:

- Att skolan planerar och beställer en introduktionskurs för all personal på skolan.
- Att skolan skaffar materialet, så att personalen kan bekanta sig med det.
- Att skolan beställer en kurs- eller anmäler dem som ska arbeta med StegVis till en kurs.
- Att olika yrkeskategorier tillsammans deltar i kursen, så att de får gemensamma referensramar.
- Att någon på skolan får särskilt ansvar för implementering, uppföljning och utvärdering.
- Att de som ska arbeta med programmet avsätter tid och utrymme för att vädra idéer och svårigheter med varandra.
- Att StegVis blir en naturlig del av de samarbetsrelationer som redan finns på skolan.
- Att överenskommelser görs om hur olika uppgifter fördelas när det gäller samarbetet mellan skolan och hemmet.

Ledningens roll och ansvar

Liksom i samband med alla större förändringar på en arbetsplats, är det av avgörande betydelse att ledningen intresserar sig för programmet och följer upp arbetet.

Se broschyrens baksida för information om kurser.

Några fakta om StegVis i Sverige

Programmets ursprung

StegVis är en översättning och bearbetning av det amerikanska programmet Second Step, som utvecklades av den ideella organisationen Committee for Children i Seattle, USA. (www.cfchildren.org).

Forskningen bakom StegVis

StegVis är forsknings- och teoribaserat och bygger till stor del på kognitiva teorier. Det har prövats, utvärderats och systematiskt dokumenterats.

StegVis finns i flera länder

Second Step har fått stor internationell spridning på grund av att det är systematiskt och logiskt uppbyggt och lätt att använda.

StegVis i Sverige

Psykologerna Björn Gíslason och Lars Löwenborg har tagit initiativ till att introducera Second Step i Sverige. De har också översatt materialet och anpassat det till svenska förhållanden. Översättningen bygger på den danska versionen Trin for Trin, som utvecklats av föreningen CESEL (Center for Social og Emotionel Laering) i Danmark. (www.cesel.dk)

Information, implementering och utbildningar vad gäller StegVis i Sverige organiseras genom Gíslason&Löwenborg.

På hemsidan www.gislasonlowenborg.com finns information om programmet, materialet, implemen-

tering, uppföljning, utvärdering, tips om litteratur och information om kurser och utbildningar.

Introduktion och kurser i StegVis

Gíslason&Löwenborg arrangerar informationsmöten, studiedagar, utbildning och fortbildning i hela landet. Det går utmärkt att slå ihop flera förskolor och/eller skolor för att skapa större forum.

Informationsmöten

- Presentation av idéer, principer och metoder.
- Antal personer: 10-60.
- Tidsåtgång: 1-3 timmar.

Utbildningsdag

- Kurs för pedagoger.
- Antal personer: 15-30.
- Tidsåtgång: 6-7 timmar.

Kontakta oss:

- Kontakta Gíslason&Löwenborg för närmare information om möjligheter att ordna ett lokalt arrangemang.
- Eller för att få information om aktuella informationsmöten och kurser.

Gíslason&Löwenborg
Swedenborgsgatan 39
118 27 Stockholm
Tel. 08-6680206
gislason@telia.com
Hemsida: www.gislasonlowenborg.com